

Den Haag

Actieplan 2025 - 2026 en Voortgang 2023 - 2024

Investeringsgebied Rustenburg-Oostbroek

1. Voorwoord	4
2. Samenvatting	6
3. Over het investeringsgebied Rustenburg-Oostbroek	8
3.1 Wat is een investeringsgebied?	9
3.2 Looptijd van dit actieplan	9
3.3 Rustenburg-Oostbroek in cijfers	9
3.4 Wat zeggen bewoners en ondernemers?	15
3.5 De ambitie	15
4. Overzicht Thema's	16
Thema 1 Schoon, wonen en leefomgeving	17
Thema 2 Veiligheid	21
Thema 3 Onderwijs	24
Thema 4 Zorg, welzijn en volksgezondheid	25
Thema 5 Economie, werk en inkomen	28
5. Participatie en communicatie	32
6. Monitoring en evaluatie	34
6.1 Monitoren	34
6.2 Evaluatie	35
7. Governance	36
8. Financiën	38
Bijlage 1 Leefbaarheidscirkel Rustenburg-Oostbroek	40

1. Voorwoord

Waar eerst koeien graasden en groente werd geteeld, verrezen vanaf 1920 de eerste huizenblokken van Rustenburg-Oostbroek. Genoemd naar de buitenplaats en boerderij die zich eerder op deze plek bevonden, groeide de nieuwe Haagse wijk uit tot een woonplek voor velen. Ruim een eeuw later telt Rustenburg-Oostbroek een bonte mix van ruim 19 duizend bewoners.

Dit deel van onze mooie stad achter de duinen, rijk aan geschiedenis en diversiteit, verdient onze volle aandacht. Want de leefbaarheid staat er al een poosje onder druk, net als het gevoel van veiligheid. Om die reden is Rustenburg-Oostbroek in 2023 aangewezen als ‘investeringsgebied’ in het Haagse coalitieakkoord. Dit betekent dat de gemeente extra middelen kan inzetten om de wijk te verbeteren.

Natuurlijk kunnen problemen alleen worden aangepakt in nauwe samenwerking met bewoners, ondernemers en andere partners in de wijk. Zij weten als geen ander waar de schoen wringt. Daarnaast is hun betrokkenheid essentieel: bij het vinden van oplossingen én bij de uitvoering ervan. We zijn daar al hard mee bezig, we zullen daar voortvarend mee doorgaan.

Met genoegen presenteer ik u het voortgangsrapport 2023-2024 gecombineerd met het actieplan 2025-2026 voor de wijk

Rustenburg-Oostbroek. In dit document leest u wat we al hebben bereikt en wat we verder zullen gaan doen. Daarnaast houden we ruimte om het plan uit te breiden, op basis van actuele ontwikkelingen en nadere inbreng van bewoners en partners.

We zetten daarbij in op de volgende vier thema's:

1. Schoon, wonen en leefomgeving,
2. Veiligheid,
3. Zorg, welzijn en volksgezondheid
4. Economie, werk en inkomen.

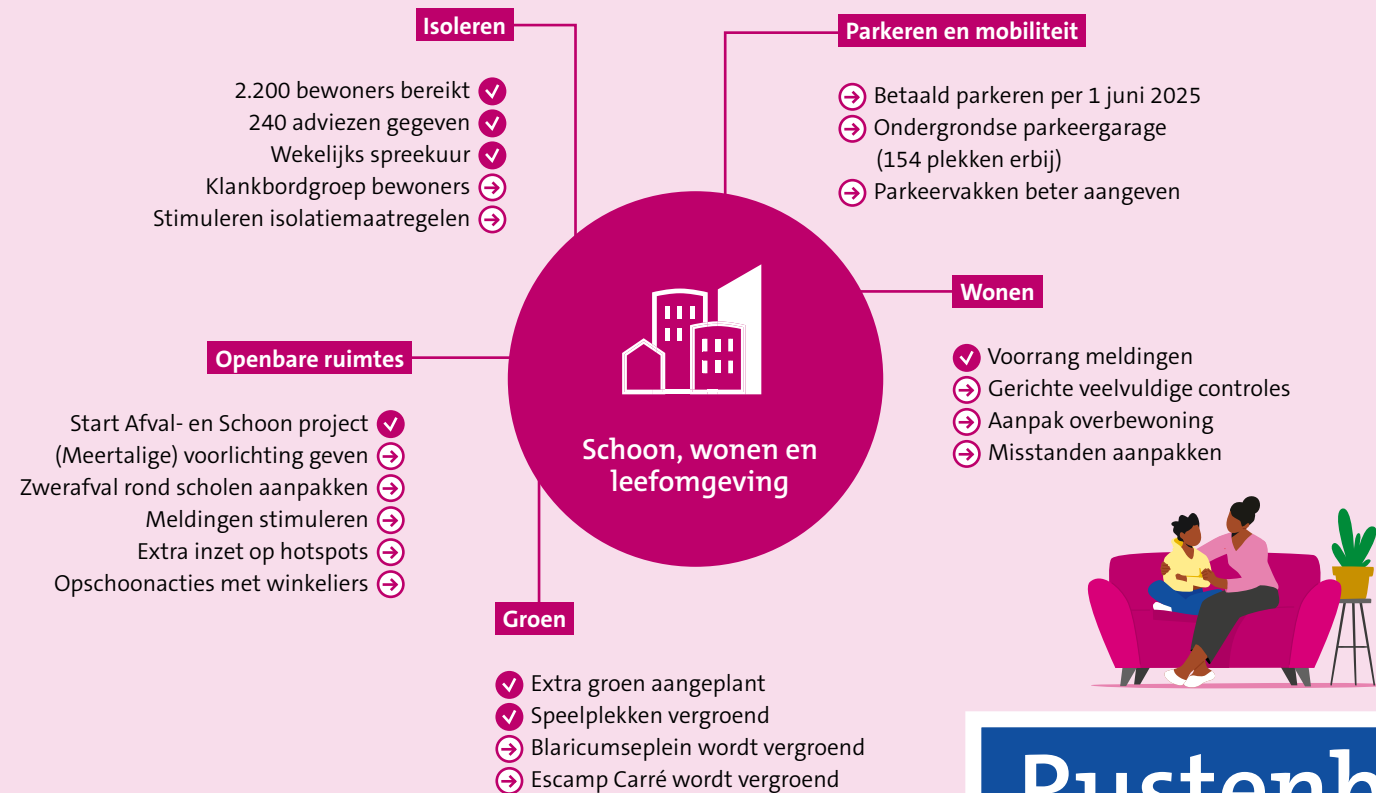
Het thema ‘Onderwijs’ blijkt op dit moment geen extra inzet te vragen.

Essentieel voor het slagen van het actieplan zijn de ideeën en betrokkenheid van alle mensen en organisaties die in Rustenburg-Oostbroek wonen, werken, ondernemen of op een andere manier actief zijn. Laten we samen voortbouwen aan een wijk die sterker, socialer en rechtvaardiger is. Een wijk waar we met heel ons Haagse hart trots op kunnen zijn.

Co Engberts
Wethouder
Volkshuisvesting,
Welzijn, Wijken
en Zuidwest en
stadsdeelwethouder
Escamp

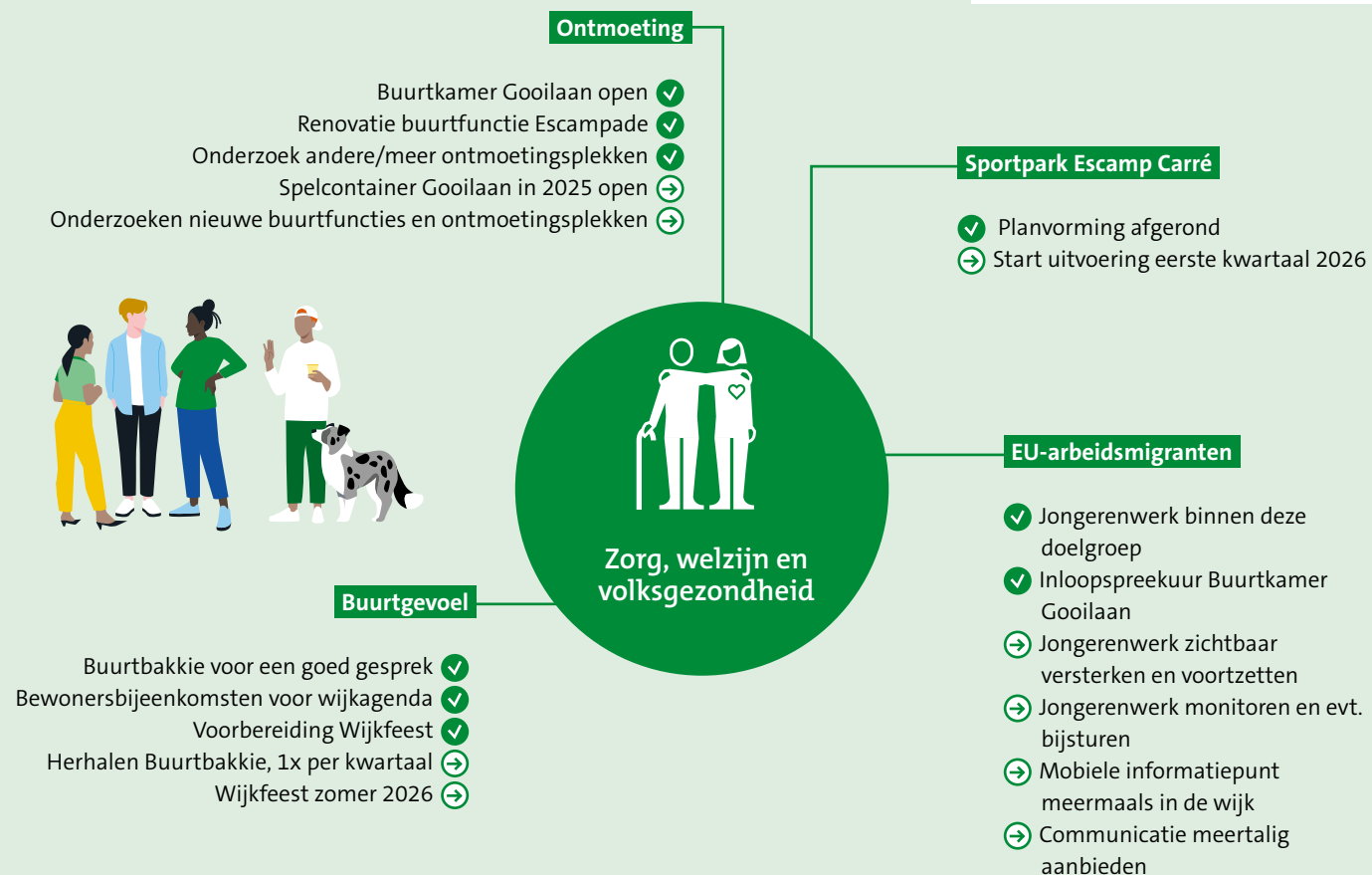
2. Samenvatting

Rustenburg-Oostbroek

✓ Uitgevoerde acties 2023 - 2025

→ Lopende/komende acties 2025 - 2026

3. Over het investeringsgebied Rustenburg-Oostbroek

3.1 Wat is een investeringsgebied?

Een investeringsgebied is een gebied dat bepaalde uitdagingen heeft. Bij die uitdagingen kunt u denken aan overbewoning, structurele armoede, overlast, afval, geweld achter de voordeur, criminaliteit of (verkeers)onveiligheid. Daarom zijn er ontwikkelingen en verbeteringen nodig in een investeringsgebied. Als een wijk of gebied is benoemd tot investeringsgebied door het college van burgemeester en wethouders, krijgt dat gebied een tijdelijke gebiedsgerichte aanpak (investerings).

Voor dit actieplan is geluisterd naar bewoners door open vragen te stellen met de bewonersenquête en door gesprekken te voeren met bewoners en ondernemers. Ook samenwerkingspartners en gemeentelijke specialisten hebben bijgedragen, waarbij hun expertise en bestaande beleidsdoelen zijn meegenomen. Zo sluit dit plan nauw aan bij zowel de behoeften uit de wijk als de bredere stedelijke opgaven.

3.2 Looptijd van dit actieplan

Rustenburg-Oostbroek is tussen 2023 en 2026 een investeringsgebied. De gemeente heeft dit vastgelegd in het Haags Akkoord¹, een politiek besluit waarin staat welke wijken extra steun krijgen.

3.3 Rustenburg-Oostbroek in cijfers

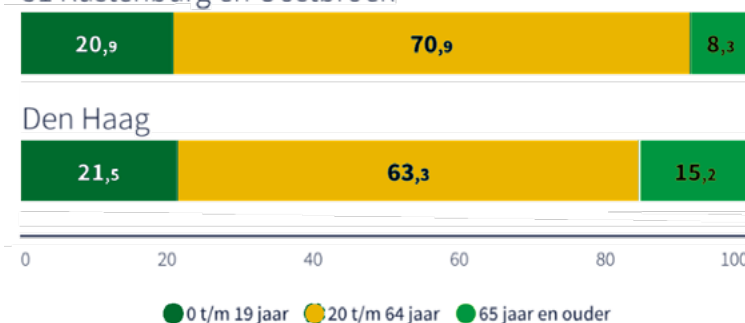
Aantal inwoners	
2019	2024
18.856	19.148

¹ RIS316672. Bron: Haags Akkoord 2023-2026 (RIS316672).

Inwoners naar leeftijd

percentage

31 Rustenburg en Oostbroek

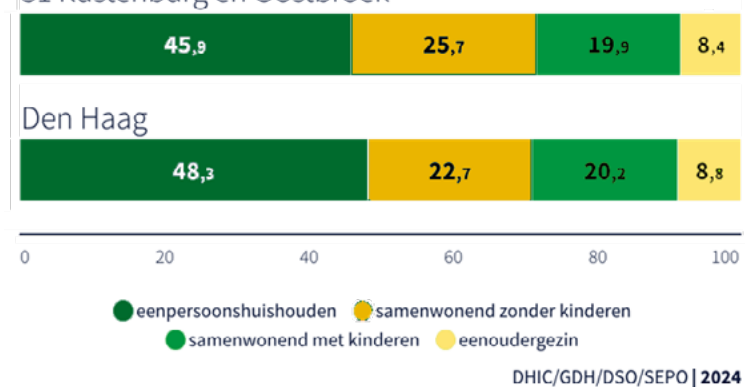

DHIC/GDH/DPZ | 2024

Huishoudens naar samenstelling

procent (%)

31 Rustenburg en Oostbroek

DHIC/GDH/DSO/SEPO | 2024

Rapportcijfer 'Prettig wonen'

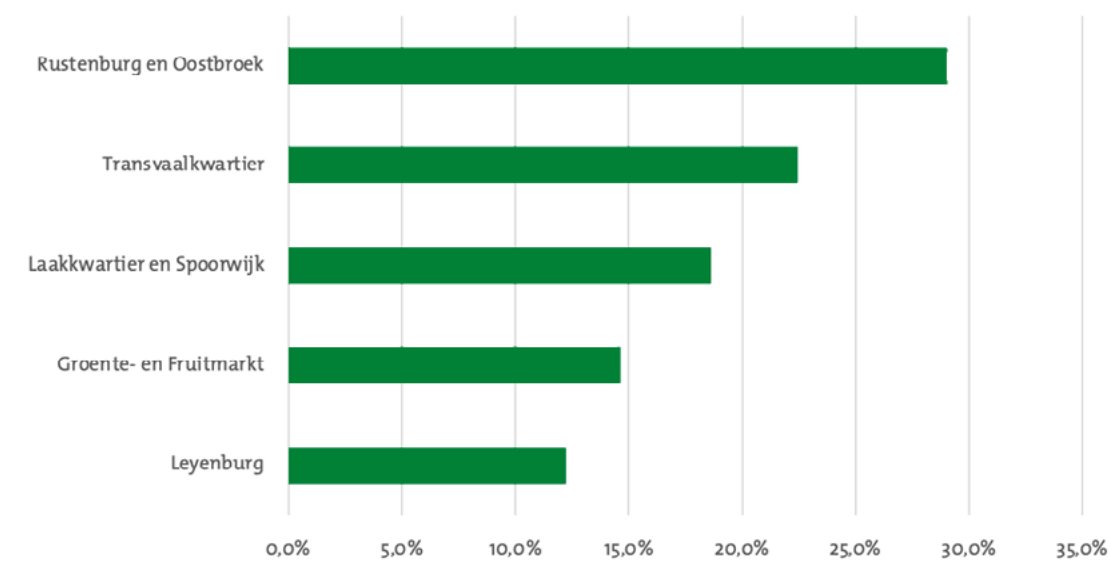
rapportcijfer

31 Rustenburg en Oostbroek

DHIC/Veilighedsmonitor | 2023

Top 5 Haagse wijken met aandeel BRP-ingeschreven bewoners met Bulgaarse, Poolse, Griekse, Hongaarse en Roemeense nationaliteit (2025)

² Bron: denhaag.incijfers.nl

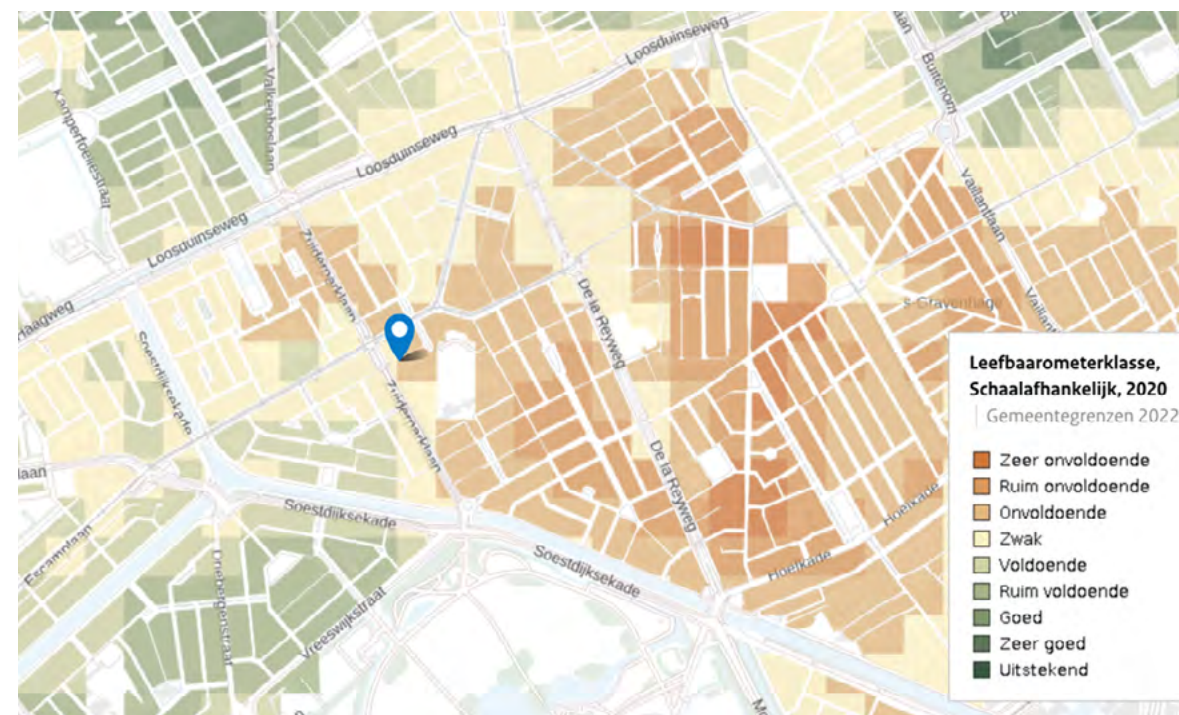
³ Er wonen veel arbeidsmigranten in Den Haag. Over het algemeen hebben zij een Bulgaarse, Poolse, Griekse, Roemeense of Hongaarse nationaliteit. Volgens de Basisregistratie Personen (BRP; 2025) heeft 29 procent van de bewoners in Rustenburg-Oostbroek een Bulgaarse, Griekse, Hongaarse, Poolse of Roemeense nationaliteit. Dit is het hoogste aandeel vergeleken met andere wijken in de stad. Hoeveel arbeidsmigranten precies in Rustenburg Oostbroek wonen is niet duidelijk, omdat deze cijfers ook bijvoorbeeld kinderen en gezinsmigranten bevatten, en mensen die hier al langer wonen. Tegelijkertijd zijn niet alle arbeidsmigranten ingeschreven in de BRP. De cijfers geven dus niet aan hoeveel arbeidsmigranten precies in Rustenburg-Oostbroek wonen.

Hierboven is de Leefbaarheidsring van Rustenburg-Oostbroek te zien⁴. Deze Leefbaarheidsring geeft een beeld van hoe Rustenburg-Oostbroek scoort op verschillende punten op het gebied van leefbaarheid, vergeleken met het gemiddelde van alle wijken in Den Haag. De oranje en gele

kleuren laten zien dat de leefbaarheid in dit gebied minder goed is dan in andere delen van Den Haag. Dat betekent dat mensen hier vaker problemen ervaren in hun buurt. Dit gebied heeft dus extra aandacht nodig. In Bijlage 1 staat een uitgebreide uitleg over deze Leefbaarheidsring.

⁴ denhaag.incijfers.nl/content/leefbaarheidsring

Ook landelijk wordt de leefbaarheid gemeten met behulp van de Leefbaarometer. Hierboven is de meting van Rustenburg-Oostbroek te zien. Volgens deze Leefbaarometer⁵ van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties scoort Rustenburg-Oostbroek als zwak tot onvoldoende op het gebied van leefbaarheid. Dit wijst op uitdagingen zoals sociale samenhang, veiligheid en de fysieke staat van de woonomgeving. Deze beoordeling

bevestigt de noodzaak van de gebiedsgerichte aanpak zoals vastgelegd in het Haags Akkoord 2023-2026, waarin Rustenburg-Oostbroek is aangewezen als een investeringsgebied⁶. Door middel van investeringen in afvalbeheer, openbare ruimte en sociale cohesie zet de gemeente in op structurele verbeteringen die bijdragen aan een veilige en aantrekkelijke leefomgeving voor bewoners.

⁵ leefbaarometer.nl
⁶ RIS316672

“Rustenburg-Oostbroek is een karakteristieke, veelzijdige vooroorlogse wijk waar je mooi kunt wonen en goed kunt ondernemen. Helaas is er de laatste tientallen jaren sprake van steeds meer problematiek, onder andere op het gebied van

overbewoning, verkeer, afval en veiligheid. Hier willen en moeten we iets aan doen. Met alle betrokken partijen hebben we de handen ineengeslagen en werken we hard aan een wijk die weer aantrekkelijk wordt voor iedereen!”

Stadsdeeldirecteur Escamp, Petra Sevinga

3.4 Wat zeggen bewoners en ondernemers?

“Onze buurt is kwetsbaar, het gaat niet goed als de gemeente gaat wachten op ons bewoners.”

“Maak duidelijke keuzes, bij ons zijn er veel te veel auto’s [...] omdat parkeren erg weinig kost.”

“Probeer iets te doen aan al het vuil.”

“Ga actief en dagelijks handhaven om overlast te beperken en wets-overtredingen aan te pakken.”

“Ik vind dat de bloemenperken beter bijgehouden moeten worden.”

“Het aanbod van ondernemers moet anders. Een gevarieerd aanbod.”

“Ik ben tevreden over het contact met buurtgenoten.”

3.5 De ambitie

De ambitie is een veilige, sociale en toekomstbestendige wijk, waarin bewoners zich thuis voelen, kansen krijgen en trots kunnen zijn op hun leefomgeving. Dit betekent een wijk met schone en goed onderhouden straten, een diverse en levendige lokale economie, en een sterke sociale structuur waarin bewoners elkaar ondersteunen. De openbare ruimte wordt groener en aantrekkelijker, parkeer- en afvalproblematiek wordt structureel aangepakt en de buurt krijgt een impuls door investeringen in woningen, voorzieningen en infrastructuur.

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken samen met de gemeente om deze ambitie te realiseren: Een veerkrachtige wijk, waarin iedereen een gelijke kans krijgt om te wonen, werken en leven in een omgeving die perspectief biedt.

4. Overzicht Thema's

Een prettige en
gezonde leefomgeving
voor iedereen.

Thema 1 **Schoon, wonen en leefomgeving**

Rustenburg-Oostbroek zijn wijken met karakter. Er is volop inzet om de parkeerproblemen aan te pakken, het onderhoud van woningen te verbeteren en extra groen aan te leggen of bestaand groen te verbeteren. Dit zorgt voor een prettige en gezonde leefomgeving voor iedereen.

Parkeren en mobiliteit

Mobiliteit	Score per onderdeel	
Indicator naam	Wijk	Den Haag
Percentage inwoners dat aangeeft veel overlast van parkeerproblemen te ervaren	64,5%	30,8%

Het doel is:
Minder **parkeerdruk** en het herinrichten van parkeerplaatsen om beschikbare ruimte efficiënter te benutten.

Hier volgt actie op:

- Vanaf 1 juni kunnen vergunninghouders van Rustenburg-Oostbroek, Leyenburg en Moerwijk op de Soestdijksekade langs het Zuiderpark parkeren. Dit gaat om 74 parkeerplaatsen.

- De ondergrondse parkeergarage (VAB) aan de Apeldoornselaan met een capaciteit van 122 parkeerplaatsen krijgt een opknapbeurt en gaat mogelijk halverwege 2026 weer open. Met het opknappen van de ondergrondse parkeergarage komen er aanvullend 32 extra parkeerplaatsen bij. De totale capaciteit wordt 154.
- Het riool in Oostbroek-West wordt vervangen⁷. Er komen kleine aanpassingen in de inrichting van de straten. Bijvoorbeeld om fout parkeren te voorkomen. Parkeervakken worden beter aangegeven.
- De parkeerdruk kan op zijn vroegst vanaf februari 2026 minder worden. Dan krijgen de vergunninghouders van Rustenburg-Oostbroek een parkeervergunning via het nieuwe systeem.

⁷ Meer informatie is hier te vinden: bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden/oostbroek-west

Wonen

Het doel is:
Zorgen voor **veilige woningen** en bescherming van de woningvoorraad

Dit is al uitgevoerd of verbeterd en blijven we doen:

- Meldingen bij Meld en Steunpunt Woonoverlast van de Haagse Pandbrigade krijgen voorrang bij de opvolging.

Hier volgt actie op:

- De Haagse Pandbrigade (HPB) voert gericht en veelvuldig controles uit om bijvoorbeeld overbewoning aan te pakken.
- Samen met bewoners en de Haagse Pandbrigade kijken waar en hoe de Haagse Pandbrigade kan bijdragen aan een leefbare en veilige woonomgeving.
- Het aanpakken van misstanden in de wijk door onder andere deelname aan integrale handhavingsacties.

Het doel is:
Hulp bij **isoleren** van slecht geïsoleerde particuliere woningen

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Het projectteam Isoleren startte in 2024 en informeerde tot maart 2025 ruim 2.200 bewoners over hulp bij isoleren en activeerde bijna 300 bewoners.
- Er is aan 240 woningeigenaren een advies gegeven.
- In 40 woningen is tenminste één isolatiemaatregel getroffen.
- Iedere week is er spreekuur over verduurzamen in de wijk⁸.

Hier volgt actie op:

- Het organiseren van een klankbordgroep van bewoners in april 2025, gericht op gesprekken over het isoleren van woningen en het besparen op energiekosten.
- In drie jaar is in 900 woningen in de wijk tenminste één isolatiemaatregel uitgevoerd.

8 Locatie: BORO Bewonersorganisatie Rustenburg Oostbroek aan de Escamplaan 53.

Openbare ruimte

Leefomgeving Score per onderdeel

Indicator naam	Wijk	Den Haag
Percentage inwoners dat aangeeft veel overlast van rommel op straat te ervaren	34,0%	18,4%

Het doel is:
Terugdringen van vervuiling en bijplaatsingen naast ondergrondse restafvalcontainers (ORAC's). Zorgdragen voor een **schonere wijk** en betere bewustwording onder wijkbewoners

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Begin 2025 startte het project Afval en Schoon

Hier volgt actie op:

- Meertalige voorlichting geven in de wijk over afvalinzameling.
- In samenwerking met schooldirecteuren een plan maken om zwerfafval rond scholen tegen te gaan.

- Meer communicatie en voorlichting over hoe bewoners meldingen kunnen maken via meldingen.denhaag.nl
- Er zijn meerdere hotspots aangewezen waar extra op wordt ingezet; De Nunspeetlaan e.o., de Dierenselaan en Apeldoornselaan, de Nijkerklaan en de Hilversumsestraat e.o..
- Er worden opschoonacties opgestart met winkeliers in 2025.

Leefomgeving Score per onderdeel

Indicator naam	Wijk	Den Haag
Oppervlak openbaar groen per woning	5,5 m²	59,1 m²

Het doel is:
Meer en verbeteren groen in de wijk: verbeteren van parken, pleinen en straten

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Om de wijk te vergroenen werkt de pilot Gebiedsgericht Werken nauw samen met bewoners en organisaties. Dankzij deze samenwerking is er op diverse plekken al extra groen aangeplant.

- Speelplekken in participatietrajecten voorzien van groen en speeltoestellen, samen met bewoners.
- Het snoeien van de beplanting aan de groenstrook Harderwijkstraat/ Voorthuizenstraat.

Hier volgt actie op:

- Het Blaricumseplein is in 2025 aan de beurt.
- Escamp Carré is in 2025 aan de beurt
- Het riool in Oostbroek-West wordt vervangen⁹. Er komen kleine veranderingen in de inrichting van de straten. Waar mogelijk, krijgen bomen meer ruimte en wordt de inrichting klimaat-adaptief ingericht.

9 Meer informatie is hier te vinden: bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden/oostbroek-west

Thema 2 **Veiligheid**

Een veilige buurt is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het aanpakken van overlast en criminaliteit gebeurt door samen te werken met bewoners, politie en andere partners. Zo maken en houden we de straten in Rustenburg-Oostbroek veilig en vertrouwd.

Toezicht en handhaving

Criminaliteit	Score per onderdeel	
Indicator naam	Wijk	Den Haag
Percentage inwoners wat zich wel eens onveilig voelt	40,1%	24,8%
Ontwikkeling toegenomen criminaliteit	28,7%	18,6%

Het doel is:
Aanpakken van **veiligheidsproblemen** zodat criminaliteit en overlast afneemt waardoor de leefbaarheid en veiligheid(s)beleving toeneemt.

- Dit is al uitgevoerd of verbeterd:
- De Meld Misdaad Anoniem (MMA) campagne liep van januari tot juni 2024;
 - Een bedelverbod¹⁰ aan de Dierenselaan is per juni 2024 ingesteld. Daarnaast is er ook een alcoholverbod van kracht. Hierdoor kunnen politie en handhavers vroegtijdig optreden tegen alcohol- en bedel gerelateerde overlast;
 - Op 20 september 2024 vond er een grote Integrale Handhavingsactie (IHA) plaats in onder andere Rustenburg-Oostbroek. De IHA bestond onder andere uit een grote verkeerscontrole, kluisjescontrole op school, controle van bedrijfspanden, woningcontroles, identiteitscontroles en inzet van handhavers in de openbare ruimte."

10 Meer informatie is hier te vinden: denhaag.nl/nl/veiligheid/gebieden-met-een-alcohol-softdrugs-of-bedelverbod
11 Resultaten en effecten zijn hier terug te lezen: denhaag.nl/pers/persberichten/grote-controleactie-in-escamp

Hier volgt actie op:

- Periodiek Integrale Handhavingsacties (IHA) uitvoeren in samenwerking met verschillende handhavende disciplines;
- De Haagse Pandbrigade (HPB) voert gericht en veelvuldig controles uit om bijvoorbeeld overbewoning aan te pakken.
- Het Haags Economisch Interventieteam (HEIT) heeft extra aandacht voor het gebied en voert signaalgericht controles uit bij ondernemingen. Dit om ondermijning, oneerlijke concurrentie en misstanden aan te pakken. Zij werkt samen met de politie, Belastingdienst, Douane, Nederlandse Arbeidsinspectie, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en UWV.
- Inzet van extra (outreaching) jongerenwerk op overlastlocaties.
- Winkelstraatoverleg met ondernemers, politie, handhavers¹² en andere gemeentelijke diensten om de leefbaarheid en veiligheid op de Dierenselaan verder te verbeteren.
- Organiseren van weerbaarheidstrainingen voor winkeliers en bewoners;
- Verbeteren van de openbare verlichting om gevoelens van onveiligheid tegen te gaan.

Het doel is:

Bewoners betrekken bij
buurtveiligheidsinitiatieven

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Bewonersorganisatie BoRo roept actief op om een buurtpreventieteam op te zetten of nieuw leven in te blazen. Vijf bewoners hebben zich al aangemeld.
- Verschillende wijkshouwen hebben plaatsgevonden en bevindingen van bewoners zijn opgedaan.
- Samen met het opbouwwerk onderzoeken hoe de gemeente wijkbewoners kan meenemen.

Hier volgt actie op:

- Het opstellen van een convenant waarin de gemeente, politie, de Handhavingsorganisatie en de bewonersorganisatie samenwerken. Ook de bewoners die zich opgeven voor het buurtpreventieteam (BPT) zijn welkom.
- Periodiek de wijkshouwen organiseren samen met bewoners, de convenantpartners, welzijnswork en woningbouworganisaties waarbij we letten op de pijnpunten in dit actieplan en de voortgang bij het oplossen ervan.

Het doel is:

Stimuleren van het **melden** van **overlast** en verdachte situaties

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Vanuit de werkgroepen wijkagenda bewoners wijzen op de My Clean City app, op meldingen.denhaag.nl en het [Meld- en Steunpunt Woonoverlast](#)¹³ van de gemeente.

Hier volgt actie op:

- Via de buurtapp Hoplr en de website van de gemeente bewoners en ondernemers regelmatig oproepen meldingen te doen bij overlast of verdachte situaties.

¹² Het handhavingsteam Escamp bepaalt zijn aanpak tijdens de overleggen over leefbaarheid en veiligheid in het stadsdeel. Hierbij wordt gekeken naar meldingen en signalen uit de omgeving. Bij het stellen van prioriteiten wordt ook rekening gehouden met de inzichten van de gemeente en de politie.

¹³ denhaag.nl/nl/meldingen/woonoverlast-melden/#voor-wie

Thema 3 **Onderwijs**

Vanuit onderwijsbeleid zijn geen specifieke ambities benoemd voor dit gebied. In gebieden waar bijvoorbeeld de onderwijsachterstanden hoog zijn, wordt voor het bevorderen van kansengelijkheid ingezet op stadsbrede subsidies voor scholen met doelgroepen met relatief hoge achterstandsscores. Scholen zetten die subsidies met name in voor brede talentontwikkeling en extra en intensieve leertijd. Ook worden hiervoor door scholen bijvoorbeeld brugfunctionarissen en peuterconsulenten ingezet.

Thema 4 **Zorg, welzijn en volksgezondheid**

Toegankelijke zorg en welzijn zijn essentieel voor een gezonde gemeenschap, waarin iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is om mee te kunnen doen, zich veilig te voelen en prettig te leven. Wanneer mensen elkaar leren kennen, samenwerken en zich betrokken voelen bij hun buurt, ontstaat er meer onderling vertrouwen. Dat zorgt voor een sterkere samenleving waarin mensen elkaar helpen en problemen sneller worden opgelost.

Buurtgevoel versterken (sociale cohesie)

Samenleven Score per onderdeel

Indicator naam	Wijk	Den Haag
Rapportcijfer 'Sociale Cohesie'	4,6	5,7

Overlast Score per onderdeel

Indicator naam	Wijk	Den Haag
Aantal meldingen van overlast per 1.000 inwoners	28	40

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Samen met het opbouwwerk is de rondreizende koffiecampa 'Buurtbakkie' op diverse plekken in de wijk geweest om de sociale cohesie te vergroten.
- Er zijn meerdere bewonersbijeenkomsten georganiseerd om de wijkagenda onder de aandacht te brengen.
- Voorbereiding op het Wijkfeest in de zomer van 2026, ter ere van het 100-jarig bestaan van Rustenburg-Oostbroek.

Hier volgt actie op:

- Herhalen van de inzet van Buurtbakkie. Minstens een keer per kwartaal.
- Wijkfeest zomer 2026 met aanwezigheid van het mobiel informatiepunt¹⁴.

Het doel is:

Ontmoetingsplekken creëren voor nieuwe en bestaande bewoners

Het doel is:

Met de bewoners en winkeliers **in gesprek** gaan over de wijk en bewoners in contact brengen met elkaar.

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Buurtkamer Gooilaan (was Haags Hopje) is in 2024 geprogrammeerd en toegankelijk voor bewoners.

¹⁴ Meer informatie is hier te vinden: denhaag.nl/nl/inburgeren-en-naturaliseren/inburgering/spreekuren-eu-arbeidsmigranten

- Renovatie van buurtfunctie kantoor bewonersorganisatie Escampaan 53, Escampade.
- Onderzoek naar andere ontmoetingsplekken.

Hier volgt actie op:

- Spelcontainer Gooilaan gaat in 2025 open. Kinderen kunnen gratis buitenspeelgoed lenen om hiermee te spelen.
- Zodra de buitenruimte opnieuw is ingericht wordt bekeken of de buurtfunctie in de kantine Escamp Carré ingevuld kan worden.
- De ontmoetingsruimte Theresiakerk/Hoogvliet is in onderhandeling
- Onderzoek aankoop Nunspeetlaan 66 en mogelijkheid tot creëren van buurtkamer in 2025.
- Onderzoek naar mogelijkheden voor een buurtkamer in Rustenburg Zuid.

EU-arbeidsmigranten

(naast de acties vanuit het programma “Arbeidsmigratie in goede banen”)

Het doel is

Kinderen en jongeren van arbeidsmigrantenfamilies bereiken en ondersteunen

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Start samenwerking met Click Jongerenwerk en Wijkz.
- Outreach programma gericht op deze doelgroep.
- Iedere vrijdag is er een inloop voor arbeidsmigranten in Buurtkamer Gooilaan.

Hier volgt actie op:

- Samenwerking met Click Jongerenwerk voortzetten met aandacht voor jonge meiden binnen deze doelgroep. Jongerenwerkers (die ook bijvoorbeeld Pools en Bulgaars spreken) zijn regelmatig fysiek te vinden in de wijk. Ook worden activiteiten ontwikkeld voor deze jongeren.
- Jongerenwerk monitoren en acties bijstellen indien nodig.

Het doel is:

Voorlichting en informatie geven aan arbeidsmigranten in meerdere talen

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- In 2025 bezoekt het mobiele informatiepunt¹⁵ (een busje) vanuit het Programma Arbeidsmigratie regelmatig Rustenburg-Oostbroek. Het geeft actief voorlichting en beantwoordt vragen over onderwerpen zoals rechten en plichten, onderwijs, gezondheidszorg, wonen en werken.

Hier volgt actie op:

- Concrete datums waarop het mobiele informatiepunt aanwezig is publiceren op de voor deze doelgroep bekende kanalen, zoals Facebook, Instagram en de website van de gemeente.
- Uitnodigingen voor buurtbijeenkomsten zoals het wijkfeest, vertalen

door de medewerkers van het Mobiele Informatiepunt en verspreiden onder arbeidsmigranten, zodat zij ook kunnen deelnemen aan deze bijeenkomsten.

- De samenvatting van dit actieplan is in meerdere talen te lezen. Deze worden verspreid in Rustenburg-Oostbroek.

Het doel is:

Nieuwe inrichting voor **sportpark Escamp Carré**

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Afgelopen twee jaar zijn bewoners en instanties bevraagd over de wensen voor het sportterrein Escamp Carré.
- Dit is geland in een nieuw plan voor Escamp Carré.
- Momenteel is de afronding van het voorontwerp in gang, waarin naast een verder uitgewerkt ontwerp ook afspraken staan over onderhoud en beheer van de nieuwe inrichting van het terrein.

Hier volgt actie op:

- Uitvoering van de werkzaamheden start in het eerste kwartaal van 2026.

¹⁵ Meer informatie is hier te vinden: denhaag.nl/nl/inburgeren-en-naturaliseren/inburgering/spreekuren-eu-arbeidsmigranten

Thema 5 **Economie, werk en inkomen**

Winkels en ondernemers zijn belangrijk voor de economie en de leefbaarheid in Rustenburg-Oostbroek. Een bloeiende lokale economie biedt kansen voor iedereen. Een sterke en actieve ondernemersvereniging zorgt ervoor dat ondernemers samen kunnen optrekken, ideeën kunnen uitwisselen en gezamenlijk invloed kunnen uitoefenen op ontwikkelingen in de winkelstraat.

Dierenselaan-
Apeldoornselaan en
omstreken

Zelfredzaamheid	Score per onderdeel	
Indicator naam	Wijk	Den Haag
Percentage huishoudens met geregistreerde problematische schulden	20,5	15,2

Het doel is:
Verbetering van het **winkelgebied**

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:
Eind 2024 startte de transformatie-manager en sprak persoonlijk met alle bijna 100 ondernemers.

- Hier volgt actie op:
- Zichtbare verbetering van de uitstraling van het winkelgebied.
 - Aantrekken van ondernemers met het oog op een gevarieerd winkelaanbod naar de behoeften van de wijk.
 - Toekomstige leegstand winkelruimtes en kiosken tegengaan.
 - Aanpak verloedering.

Het doel is:
Versterking van de **ondernemersvereniging** en samenbrengen van ondernemers. Zo ontstaat een winkelgebied waarin de ondernemers elkaar kennen en samenwerken.

- Hier volgt actie op:
- Doorlopend de bestaande en eventueel nieuwe ondernemers verbinden met elkaar.
 - Het organiseren van bijeenkomsten voor ondernemers rond een bepaald thema, met betrokken medewerkers van de gemeente.
 - Ondernemers helpen bij gezamenlijke initiatieven om het winkelgebied aantrekkelijker te maken.

Het doel is:
Een **schoon, heel en veilig** winkelgebied. Een winkelgebied waar ondernemers en bezoekers zich veilig voelen en graag komen

- Dit is al uitgevoerd of verbeterd:
- Project Afval en Schoon startte begin 2025.
 - Een keer per kwartaal vindt het winkelstraatoverleg plaats. Bij dit overleg zitten de bestuursleden van de ondernemersvereniging (BIZ), handhavers, de wijkagent, de horecapolitie, de transformatiemanager en eventuele deskundigen vanuit de gemeente.

Hier volgt actie op:

- Samen met de ondernemers werken aan zichtbare verbeteringen in het winkelgebied, zoals het aanpakken van zwerfvuil.

16 Meer informatie is hier te vinden: denhaag.nl/nl/ondernemen/bedrijveninvesteringszone-biz

Bestaanszekerheid

Zelfredzaamheid Score per onderdeel

Indicator naam	Wijk	Den Haag
Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat moeite heeft met rondkomen	36,9	30,8

Het doel is:

Meer kansen en het vergroten van bestaanszekerheid voor bewoners en winkeliers

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Werkgroep Wijkagenda BoRo (Bewonersorganisatie Rustenburg-Oostbroek) is opgestart.
- Helpdesk Geldzaken heeft iedere donderdag spreekuur in Wijkcentrum

Escampade¹⁷. Inwoners kunnen hier terecht met vragen over geld of geld-zorgen. Ondernemers kunnen voor deze dienstverlening terecht bij het Ondernemersportaal¹⁸.

Hier volgt actie op:

- Opzetten van sociale ondernemingen die werkgelegenheid creëren.
- Meer bekendheid geven aan de regelingen en voorzieningen waar inwoners op basis van hun inkomen recht op hebben, maar nog geen gebruik van maken. Het gaat om regelingen die hen ondersteunen met hun financiële situatie. Dit gebeurt onder andere met de inzet van het Buurtbakkie en door aan te sluiten bij activiteiten in de wijk.

¹⁷ Locatie: Escampalaan 61F. Meer informatie is hier te vinden: denhaag.nl/nl/geld-en-schulden/hulp-bij-geldzaken
¹⁸ Locatie: Spui 70. Meer informatie is hier te vinden: denhaag.nl/nl/ondernemen/over-het-ondernemersportaal

Met open communicatie en samenwerking ontstaat een betere toekomst voor

Rustenburg-Oostbroek.

Participatie betekent het betrekken van bewoners door hen mee te laten denken en/of mee te laten beslissen.

Communicatie gaat over het informeren van inwoners vanuit de gemeente; bijvoorbeeld over dit actieplan en waar en wanneer zij hun mening mogen geven.

Uw mening telt. U actief betrekken bij plannen en beslissingen in de wijk staat centraal.

Met open communicatie en samenwerking ontstaat een betere toekomst voor Rustenburg-Oostbroek.

Het doel is:

**Bewoners en winkeliers beter informeren,
mee laten denken en mee laten beslissen**

inzet van de informatiebijeenkomsten, de Buurtbakkie, de digitale bewoners-enquête en groepsqesprekken.

Dit is al uitgevoerd of verbeterd:

- Onderzoek naar hoe de gemeente zoveel mogelijk bewoners kan bereiken.
- Bewonersenquête met open en gesloten vragen.

“Ik vind het ontzettend goed dat er gekeken wordt naar de mogelijkheden om onze wijk te verbeteren.”

Winkelier

Hier volgt actie op:

- De buurtapp Hoplr¹⁹ actief gebruiken om bewoners te informeren en de kans te geven om mee te laten denken en mee te laten beslissen.
- De website van de gemeente²⁰ meer promoten en vullen met nieuws.
- Een informatiebijeenkomst uiterlijk half 2025 voor buurtbewoners en ondernemers om dit actieplan te presenteren.
- Een opvolgende informatiebijeenkomst begin 2026 om de voortgang te delen met bewoners.
- Een afsluitende informatiebijeenkomst halverwege 2026 om terug te blikken op de uitgevoerde acties.
- Tussentijds met bewoners en winkeliers bepalen of het actieplan aanvulling nodig heeft bijvoorbeeld door middel van

“Initiatieven om buurtbewoners bij elkaar te brengen zouden heel goed zijn voor deze wijk.”

Bewoner

19 De buurtapp Hoplr is gratis en toegankelijk voor iedereen. Deze app is niet van de gemeente.

denhaag.nl/nl/stadsdelen/escamp/wijken/rustenborg-oostbroek

6. Monitoring en evaluatie

6.1 Monitoren

In dit actieplan staan acties voor 2025 en 2026, die de buurt veiliger, fijner en gezonder moeten maken. Maar hoe weten we of het ook echt werkt? Daarvoor gaan we alle acties goed volgen. Dat noemen we monitoren. We kijken niet alleen of een actie is uitgevoerd, maar ook wat het effect ervan is in de buurt. Zijn bewoners blij met

de veranderingen? Is de straat schoner en voelen mensen zich veiliger? Zo ontdekken we wat goed werkt en wat misschien beter kan. De gemeente voert samen met samenwerkingspartners, bewoners en ondernemers de acties in dit actieplan uit. Soms zichtbaar, soms onzichtbaar, maar de wens is de grootst mogelijke impact op de buurt te bereiken op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

We halen op verschillende manieren informatie op en luisteren naar wat er speelt, zodat we op tijd kunnen bijsturen. Dat doen we via:

- **Bijeenkomsten** in de wijk, zoals bewonersavonden en de Buurtbakkie.
- **Gesprekken** met bewoners en ondernemers.
- **Polls** via de buurtapp Hoplr.
- **Enquêtes** onder bewoners en ondernemers.
- **Overleggen** met samenwerkingspartners, zoals politie, welzijnswerk en woningcorporaties.
- **Interne voortgangsmetingen** en gesprekken.

Governance²¹ speelt hierin een belangrijke rol. Door regelmatig de voortgang te bespreken, ontstaat gezamenlijk inzicht in wanneer bijsturing nodig is of wanneer verdergaan op de ingeslagen weg passend is. Op deze manier blijven de resultaten en effecten steeds inzichtelijk, waardoor het actieplan effectief blijft bijdragen aan de verbetering van de wijk. Zo ontstaat een gerichte aanpak die bijdraagt aan een veiliger en prettiger woon- en werkgebied. Begin 2026 organiseert de gemeente een informatiebijeenkomst om de voortgang en eventuele bijsturing te delen. Daarnaast is de informatiebijeenkomst er ook om de bewoners en ondernemers mee te laten denken. Dit actieplan dient als basis en

wordt na de informatiebijeenkomst bijgewerkt en gedeeld met belanghebbenden.

6.2 Evaluatie

De status *investeringsgebied* voor Rustenburg-Oostbroek loopt af in 2026, tenzij een nieuw coalitieakkoord of besluit anders bepaalt. Tijdens de evaluatie wordt gekeken naar dit actieplan: wat is er gemonitord, waar is bijgestuurd en welke resultaten en effecten zijn behaald en bereikt.

De evaluatie wordt georganiseerd op de volgende manier:

1. Bewonersavond halverwege 2026, met als doel de bewoners en winkeliers te informeren over de behaalde resultaten.
2. Interne evaluatiegesprekken met de opdrachtgever, directie en de wethouder.
3. Lessons learned opstellen, zowel intern als extern, voor het geval dit gebied opnieuw de status *investeringsgebied* krijgt.

Let op: De gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats in 2026. Op dit moment is nog niet duidelijk of de status *investeringsgebied* wordt verlengd.

²¹ Zie volgende hoofdstuk 'Governance' voor uitleg.

7. Governance

Bij het Actieplan Rustenburg-Oostbroek is het belangrijk dat duidelijk is wie beslissingen neemt en hoe het programma wordt gecontroleerd, maar ook gemonitord. Dit noemen we governance. Dit helpt ons om het plan goed uit te voeren en open te zijn over de voortgang.

Verschillende mensen en organisaties werken samen om de wijk te verbeteren vanuit dit actieplan. Dit gebeurt op verschillende niveaus. Elk niveau heeft een eigen rol. Hiernaast is te lezen hoe dit wordt aangepakt.

1. Dagelijks werk in de wijk

Medewerkers van de gemeente werken dagelijks in de wijk aan de uitvoering van de acties. Ze stemmen af met bewoners, ondernemers, politie en welzijnsorganisaties. Alles wat gebeurt, gebeurt in overleg.

2. Coördinatie en controle

Leidinggevenden van de gemeente houden in de gaten of alles goed verloopt. Ze bespreken de voortgang en of er iets aangepast moet worden. Ook kijken ze samen met een financieel team naar de uitgaven.

3. Grote lijnen en keuzes voor de toekomst

De hoogste leidinggevenden en bestuurders bepalen samen de richting van het plan.

Zij nemen belangrijke besluiten over wat er op langere termijn moet gebeuren. Daarnaast zijn er speciale overleggen waar beslissingen worden genomen en gecontroleerd. Dit noemen we besluitvorming.

4. Zorgvuldige besluitvorming

Voordat een plan wordt goedgekeurd, wordt het eerst besproken in een klankbordgroep met experts. Daarna bekijken directeurs het plan. De wethouder neemt de grote besluiten, en uiteindelijk beslist het College van Burgemeester en Wethouders of het plan doorgaat.

8. Financiën

Voor de periode 2023 tot en met 2026 is voor Rustenburg-Oostbroek als investeringsgebied een totaalbudget vastgesteld van € 1.800.000. Dit budget valt onder de activiteit investeringsgebieden in het programma 14 Stadsdelen, wijken en dienstverlening²².

In 2024 is vanuit dit budget in totaal € 424.000 uitgegeven, voornamelijk aan programmakosten, onder andere om in samenwerking met bewoners, ondernemers en organisaties noodzakelijke acties in kaart te brengen, te starten met de uitvoering hiervan en regie hierop te voeren.

Voor de periode 2025-2026 is nog € 1.376.000 beschikbaar voor zowel programmakosten als acties voor de 4 thema's:

- 1. Wonen en Leefomgeving
- 2. Veiligheid
- 3. Zorg, Welzijn en Volksgezondheid
- 4. Economie, Werk en Inkomen

²² Bron: Haags akkoord 2023-2026 (RIS316672).

Samen met Onderwijs (5) zijn dit de 5 thema's.

In Rustenburg-Oostbroek vraagt alleen het thema Onderwijs geen extra inzet. De overige 4 thema's vragen allen ongeveer evenveel inzet om wezenlijke verbeteringen te kunnen bewerkstelligen. In dit actieplan staan per thema de actiepunten benoemd waarmee we deze verbeteringen willen bereiken. Alle genoemde acties zijn extra acties bovenop de (gemeentelijke) inzet die sowieso in dit gebied plaatsvindt.

Voor de uitvoering van dit actieplan is een inschatting gemaakt van de benodigde middelen per thema. Per thema gaat het om ongeveer een even groot benodigd budget. De begrote budgetten per thema zijn nog niet volledig bestemd. De doelen zijn duide-

lijk in dit actieplan benoemd. De acties die hieraan gekoppeld zijn, moeten bijdragen aan het behalen van het doel. Er is echter nog ruimte om deze acties aan te passen, aan te vullen of met extra kracht in te zetten. Deze flexibiliteit maakt het mogelijk om aanvullende initiatieven te financieren die voortkomen uit participatietrajecten of extra acties van gemeentelijke diensten om in te spelen op actuele ontwikkelingen en behoeften uit de wijk.

De complexe en samenhangende problematiek in Rustenburg-Oostbroek vraagt om evenredige aandacht voor de 4 genoemde thema's inclusief communicatie en participatie. Op deze manier blijft de samenhang en impact van de investeringen behouden, met respect voor de status van het investeringsgebied.

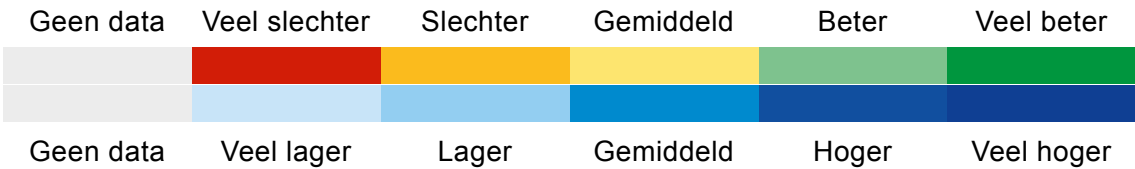
	2023 en 2024	2025 en 2026
Algemene programmakosten investeringsgebieden	180.000	180.000
Algemene programmakosten Rustenburg-Oostbroek	221.000	240.000
Thema 1 Wonen en leefomgeving		200.000
Thema 2 Veiligheid		200.000
Thema 3 Onderwijs		0
Thema 4 Zorg, welzijn en volksgezondheid		219.000
Thema 5 Economie, werk en inkomen	10.000	200.000
Communicatie en participatie	13.000	107.000
Monitoring en evaluatie		30.000
TOTAAL	424.000	1.376.000

Bijlage 1 Leefbaarheidscirkel Rustenburg-Oostbroek

Leefbaarheidscirkel

De Leefbaarheidscirkel geeft u een beeld van hoe uw wijk of buurt scoort op diverse leefbaarheidsindicatoren in vergelijking met het gemiddelde van alle wijken of buurten in Den Haag. Een toelichting op de gebruikte indicatoren in de Leefbaarheidscirkel vindt u [onderaan](#) dit document.

31 Rustenburg en Oostbroek vergeleken met gemeente Den Haag

Kerncijfers

Bewoners

- Aandeel inwoners met een hoge opleiding (procent (%))
- Aandeel inwoners met een migratieachtergrond (procent (%))
- Aandeel eenpersoonshuishouden (procent (%))
- Gemiddelde leeftijd van de inwoners (leeftijd)

Onderwijs

- Aandeel peuters en basisschoolleerlingen die landelijk behoren tot de 15% met het grootste risico op een onderwijsachterstand (procent (%))
- Aandeel (nieuwe) voortijdig schoolverlaters (procent (%))

Woningen

- Aandeel particuliere huur- en corporatiewoningen ten opzichte van de totale woningvoorraad (procent (%))
- Voorraad woningen (BAG) (woningen)
- Gemiddelde OZB-waarde van woningen (euro)

Werk en inkomen

- Gemiddeld besteedbaar inkomen van particuliere huishoudens (euro s)
- Aandeel personen met een uitkering (procent (%))
- Aandeel personen (vanaf 15 jaar) met werkloosheidsuitkering (procent (%))
- Doelgroep huishoudens met een inkomen tot 130% (huishoudens)

Fysieke leefbaarheid

Milieu en duurzaamheid

- Aandeel oppervlakte gebied 'aanzienlijk warmer' (procent (%))
- Aandeel oppervlakte gebied 'meer dan 10 cm overstroming' (procent (%))
- Aandeel oppervlakte gebied uitzakking groter dan 30 cm (procent (%))

Openbare ruimte en voorzieningen

- Meldingen verloedering (aantal)
- Meldingen fysieke kwaliteit openbare ruimte (aantal)
- Afstand tot huisartsenpraktijk (kilometers)
- Afstand tot basisschool (kilometers)
- Afstand tot overige dagelijkse levensmiddelenwinkel (kilometers)

Sociale leefbaarheid

Sociale cohesie

- Verhuismobiliteit (procent (%))
- Schaalscore Sociale cohesie (0=ongunstig, 10=gunstig) (score)

Gezondheid en leefstijl

- Aandeel personen van 19 jaar en ouder dat zich ernstig eenzaam voelt (procent (%))
- Aandeel personen van 19 jaar en ouder met goede/zeer goede algemene gezondheidstoestand (procent (%))
- Aandeel personen van 19 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijn (procent (%))

Wijk	Den Haag
28%	36%
72,1%	59,2%
45,9%	48,3%
36,1	39,4
Wijk	Den Haag
31%	26%
3,7%	2,9%
Wijk	Den Haag
47,6%	57,4%
8.521	272.242
241.784	371.261
Wijk	Den Haag
37.700	46.300
19,5%	28,1%
2,5%	1,6%
1.100	42.400
Wijk	Den Haag
0,1%	3,0%
35,3%	12,1%
9,6%	9,2%
Wijk	Den Haag
3.390	86.674
597	34.188
0,5	0,7
0,5	0,6
0,2	0,4
Wijk	Den Haag
17,5%	14,6%
5,3	5,7
Wijk	Den Haag
23%	21%
63%	64%
49%	49%

Veiligheid		
Criminaliteit	Wijk	Den Haag
<u>High Impact Crimes (per 10.000 inw.)</u>	12	16
<u>Geweldsdelicten (per 10.000 inw.)</u>	44	66
<u>Diefstallen (per 10.000 inw.)</u>	135	195
Overlast	Wijk	Den Haag
<u>Meldingen overlast jeugd (per 10.000 inw.)</u>	126	120
<u>Meldingen overlast personen (per 10.000 inw.)</u>	167	217
<u>Meldingen overlast overig (geluid, drugs, conflictbemiddeling) (per 10.000 inw.)</u>	472	371

Toelichting op indicatoren van de Leefbaarheidskring

Milieu en duurzaamheid

Indicator	Toelichting
Aandeel oppervlakte gebied 'aanzienlijk warmer' (percentage)	Warmte, droogte en wateroverlast zorgen voor hinder en gezondheidsrisico's en hebben derhalve een negatieve invloed op de ervaren leefbaarheid van een wijk.
Aandeel oppervlakte gebied 'meer dan 10 cm overstroming' (percentage)	Warmte, droogte en wateroverlast zorgen voor hinder en gezondheidsrisico's en hebben derhalve een negatieve invloed op de ervaren leefbaarheid van een wijk.
Aandeel oppervlakte gebied uitzakking groter dan 30 cm (percentage)	Warmte, droogte en wateroverlast zorgen voor hinder en gezondheidsrisico's en hebben derhalve een negatieve invloed op de ervaren leefbaarheid van een wijk.

Openbare ruimte en voorzieningen

Indicator	Toelichting
Meldingen verloedering (aantal)	Meer meldingen van verloedering en over de fysieke kwaliteit van de openbare ruimte zijn een indicatie voor een negatief ervaren leefbaarheid in de wijk.
Meldingen fysieke kwaliteit openbare ruimte (aantal)	Meer meldingen van verloedering en over de fysieke kwaliteit van de openbare ruimte zijn een indicatie voor een negatief ervaren leefbaarheid in de wijk.
Afstand tot huisartsenpraktijk (kilometer)	Een kortere afstand tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk, basisschool en overige dagelijkse levensmiddelen is een indicatie voor een beter ervaren leefbaarheid in de wijk?
Afstand tot basisschool (kilometer)	Een kortere afstand tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk, basisschool en overige dagelijkse levensmiddelen is een indicatie voor een beter ervaren leefbaarheid in de wijk?
Afstand tot overige dagelijkse levensmiddelenwinkel (kilometer)	Een kortere afstand tot de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk, basisschool en overige dagelijkse levensmiddelen is een indicatie voor een beter ervaren leefbaarheid in de wijk?

Indicator	Toelichting
Verhuismobiliteit (percentage)	Een hoge verhuismobiliteit (het aandeel vertrek totaal op het totaal aantal inwoners van de betreffende wijk) heeft een negatief effect op de sociale binding in een wijk. Sociale cohesie heeft veruit de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag. Personen die een hoge sociale cohesie ervaren, geven een beduidend hoger rapportcijfer voor hoe prettig zij wonen in de wijk dan personen die een lage sociale cohesie ervaren (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Schaalscore Sociale cohesie (0=ongunstig, 10=gunstig) (score)	Sociale cohesie heeft veruit de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag. Personen die een hoge sociale cohesie ervaren, geven een beduidend hoger rapportcijfer voor hoe prettig zij wonen in de wijk dan personen die een lage sociale cohesie ervaren (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).

Gezondheid en leefstijl

Indicator	Toelichting
Aandeel personen van 19 jaar en ouder dat zich ernstig eenzaam voelt (percentage)	Haagse wijken waar meer mensen hun eigen gezondheid als (zeer) goed ervaren, hebben een hoger rapportcijfer voor prettig wonen dan wijken waar mensen zich minder gezond voelen. Deze ervaren gezondheid hangt sterk samen met het gevoel van eenzaamheid. Je zou dus ook kunnen stellen dat wijken waar relatief veel bewoners zich eenzaam voelen, mensen minder prettig wonen dan in wijken waar weinig mensen zich eenzaam voelen (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Aandeel personen van 19 jaar en ouder met goede/zeer goede algemene gezondheidstoestand (percentage)	Haagse wijken waar meer mensen hun eigen gezondheid als (zeer) goed ervaren, hebben een hoger rapportcijfer voor prettig wonen dan wijken waar mensen zich minder gezond voelen. Deze ervaren gezondheid hangt sterk samen met het gevoel van eenzaamheid. Je zou dus ook kunnen stellen dat wijken waar relatief veel bewoners zich eenzaam voelen, mensen minder prettig wonen dan in wijken waar weinig mensen zich eenzaam voelen (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Aandeel personen van 19 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijn (percentage)	Haagse wijken waar meer mensen hun eigen gezondheid als (zeer) goed ervaren, hebben een hoger rapportcijfer voor prettig wonen dan wijken waar mensen zich minder gezond voelen. Deze ervaren gezondheid hangt sterk samen met het gevoel van eenzaamheid. Je zou dus ook kunnen stellen dat wijken waar relatief veel bewoners zich eenzaam voelen, mensen minder prettig wonen dan in wijken waar weinig mensen zich eenzaam voelen (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).

Criminaliteit

Indicator	Toelichting
High Impact Crimes (per 10.000 inw.)	Het gevoel van veiligheid en de ervaren overlast van buurtbewoners hebben na sociale cohesie de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Geweldsdelicten (per 10.000 inw.)	Het gevoel van veiligheid en de ervaren overlast van buurtbewoners hebben na sociale cohesie de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Diefstallen (per 10.000 inw.)	Het gevoel van veiligheid en de ervaren overlast van buurtbewoners hebben na sociale cohesie de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).

Overlast

Indicator	Toelichting
Meldingen overlast jeugd (per 10.000 inw.)	Het gevoel van veiligheid en de ervaren overlast van buurtbewoners hebben na sociale cohesie de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Meldingen overlast personen (per 10.000 inw.)	Het gevoel van veiligheid en de ervaren overlast van buurtbewoners hebben na sociale cohesie de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).
Meldingen overlast overig (geluid, drugs, conflictbemiddeling) (per 10.000 inw.)	Het gevoel van veiligheid en de ervaren overlast van buurtbewoners hebben na sociale cohesie de sterkste relatie met prettig wonen in Den Haag (bron: onderzoek naar Prettig wonen in Den Haag, 2019).

Bewoners

Indicator	Toelichting
Aandeel inwoners met een hoge opleiding (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Aandeel inwoners met een migratieachtergrond (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Aandeel eenpersoonshuishouden (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Gemiddelde leeftijd van de inwoners (leeftijd)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.

Onderwijs

Indicator	Toelichting
Aandeel peuters en basisschoolleerlingen die landelijk behoren tot de 15% met het grootste risico op een onderwijsachterstand (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Aandeel (nieuwe) voortijdig schoolverlaters (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.

Indicator	Toelichting
Aandeel particuliere huur- en corporatiewoningen ten opzichte van de totale woningvoorraad (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Voorraad woningen (BAG) (woningen)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Gemiddelde OZB-waarde van woningen (euro's)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.

Werk en inkomen

Indicator	Toelichting
Gemiddeld besteedbaar inkomen van particuliere huishoudens (euro's)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Aandeel personen met een uitkering (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Aandeel personen (vanaf 15 jaar) met werkloosheidsuitkering (percentage)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.
Doelgroep huishoudens met een inkomen tot 130% (huishoudens)	Dit betreft de kerncijfers. Over deze cijfers wordt, in tegenstelling tot de andere indicatoren, geen waardeoordeel 'goed' of 'slecht' toegekend in relatie tot de leefbaarheid.

De Leefbaarheidscirkel is ontwikkeld vanuit de vraag om de data over leefbaarheid ook op buurt- en wijkniveau beschikbaar te hebben, zodat deze kunnen worden benut in het gebiedsgericht werken. De Leefbaarheidscirkel is tot stand gekomen door inzichten binnen en buiten de gemeente over leefbaarheid te combineren. Voor de selectie van onderwerpen en indicatoren is gebruik gemaakt van onder andere het 'Prettig Wonen in Den Haag' onderzoek, de Leefbaarometer en gesprekken met de stadsdelen en wijken. Ook de kwalificaties 'slechter' en 'beter' zijn op deze manier tot stand gekomen. Daarnaast heeft bij de selectie ook de beschikbaarheid van data op wijkniveau een rol gespeeld. De indicator 'sociale cohesie' is als enige slechts op het niveau van de stadsdelen beschikbaar. Vanwege het belang van deze indicator voor de leefbaarheid is gekozen om deze waarde over te nemen voor de onderliggende wijken. Een aantal wijken en buurten is niet meegenomen in de Leefbaarheidscirkel. Dit zijn de wijken en buurten die niet representatief zijn, doordat de wijk of buurt minder dan 500 inwoners heeft.

Via deze [link](#) gaat u naar de raadsmededeling 'Stand van zaken en vervolg wijkagenda's' d.d. 14-1-2021 (in pdf), waarin in het onderdeel 'Het proces van de wijkagenda' een directe link wordt gelegd met Den Haag in Cijfers (pagina 2 van 6).

Heeft u nog vragen of opmerkingen over de Leefbaarheidscirkel dan kunt u contact opnemen met de gemeente via pagina '[contact](#)' van Den Haag in cijfers.

15-04-2025 [denhaag.incijfers.nl](#)

Colofon

Dit is een uitgave van
Gemeente Den Haag

Vormgeving
Dienst Bedrijfsvoering
Multimedia

Fotografie
Jurriaan Brobbel

Vragen of opmerkingen?
escamp@denhaag.nl

Juni 2025